

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

ZAKON BROJ 2003/15

O ŠEMI SOCIJALNE POMOĆI NA KOSOVU

Skupština Kosova,

U skladu sa ovlašćenjem koje joj je dato od Misije privremene uprave UN na Kosovu, Uredbom UNMIK-a br. 2001/9 od 15. maja 2001.godine i Ustavnim okvirom o privremenoj samupravi,

Imajući u vidu Aneks VII deo(xi) Misije privremene uprave UN na Kosovu, Uredbu UNMIK-a br.2001/19 od 13. septembra 2001. godine o privremenoj samoupravi institucija,

U cilju obezbeđivanja mreže socijalne sigurnosti u okviru šire socijalne zaštite na Kosovu i ublažavanja siromaštva pružanjem socijalne pomoći siromoašnim i porodicama u stanju socijalne potrebe,

Usvaja

Član 1

Ovim zakonom uredjuje se šema socijalne pomoći u cilju zaštite i zbrinjavanja socijalno ugrozenih porodica.

Član 2
Definicije

2.1.Prema ovom zakonu porodica se definiše kao zajednica koja se sastoji od podnosioca zahteva i svih ostalih članova porodice koji su u kućnoj zajednici: njegov/ njen suprug/a ili partneri koji žive zajedno, roditelji i deca, uključujući usvojenu decu, decu u porodičnom smeštaju ili decu jednog od partnera. Prema tome porodica se sastoji od podnosioca zahteva ili uživaoca pomoći kao i od i jednog, dva, tri i više članova koji žive u porodičnoj zajednici.Lice bez ijednog drugog člana u porodičnoj zajednici, prema ovom zakonu, smatra se porodicom.

2.2. Prema definiciji porodice iz člana 2. tačka 1. članovi porodice su:

- (i) lica od 65 i više godina života,
- (ii) lica sa ograničenim sposobnostima koja po individualnom pravu koriste neku beneficiju iz eventualne buduće penzijske šeme za ograničenu sposobnost koja se finansira iz Konsolidovanog budžeta Kosova; ili
- (iii) lica koja uživaju neku povlasticu prema Šemi o beneficijama za invalide rata i njihove srodnike koji su poginuli kao posledica oružanog sukoba na Kosovu, donete na osnovu Uredbe 2000/66, bice obuhvaceni u definiciji porodice kako je to predviđeno članom 2 tačka 1.

Međutim, ovi članovi porodice neće se uračunati u veličinu porodice kao merila za utvrđivanje iznosa socijalne pomoći porodici, izuzev članova porodice koji primaju dodatak prema Šemi o beneficijama za invalide rata i njihove srodnike koji su poginuli kao posledica oružanog sukoba na Kosovu donete na osnovu Uredbe 2000/66.

2.3. Pod «penzijom za ograničenu sposobnost» podrazumeva se svaka isplata na ime socijalne sigurnosti licima sa ograničenim sposobnostima prema zakonu Skupštine Kosova kojim se uređuje šema takvih isplata.

2.4. «Porodična zajednica» je skup pojedinaca koji žive zajedno pod istim krovom i koji zajednički snose troškove života bez obzira da li su ili nisu članovi porodice.

2.5. «Siroče» je dete kome su umrla oba roditelja ili dete umrlog samohranog roditelja.

2.6. «Samohrani roditelj» je roditelj ili zakonski staratelj deteta do navršene osamnaeste (18) godine života koji živi s detetom i njegov je jedini zakonski izdržavalac.

2.7. «Zavisno lice» je pojedinac koji pripada jednoj od sledećih grupa:

- i. Lica iznad 18. godina života teško ometena u razvoju ili trajno i potpuno nesposobna za rad i privređivanje.
- ii. Lica od 65 i više godina starosti.
- iii. Stalni staratelji lica sa trajno ograničenim sposobnostima ili lica koja su navršila 65 i više godina života kojima je potrebna stalna nega, ili deca ispod pet (5) godina .
- iv. Lica do navršenih 14. godina života.
- v. Lica između 15 i 18. godina života koja se nalaze na redovnom srednjem obrazovanju.
- vi. Samohrani roditelji sa najmanje jednim detetom ispod 15. godina života.

Prema ovom zakonu, lica iz stava (i) do (vi) smatraju se nesposobnim za rad i privređivanje.

- 2.8. «Lekarska komisija» je grupa lekara-ekspertata koju obrazuje ili usvaja Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu radi utvrđivanja zdravstvenog stanja svakog lica ili člana porodice u smislu odredaba ovog zakona.
- 2.9. Teško ometenim i sa trajno ograničenim sposobnostima smatra se lice iznad 18, odnosno ispod 65. godina života sa teškom psihofizičkom ometenošću ili trajno i potpuno nesposobno za rad i privređivanje. Trajno ograničena telesna i umna sposobnost podrazumeva stepen oštećenja najmanje 80% u vremenu kada lice podnosi zahtev za sledeći period od najmanje 2. godine.
- 2.10. «Provera materijalnog stanja» u smislu propratnog Administrativnog uputstva za sprovođenje ovog zakona odnosi se na utvrđivanje procenjivih ili neprocenjivih prihoda i materijalnih dobara. Provera stanja služi za ocenu finansijskih kriterijuma ,kao što je predviđeno članom 5 za obračunavanje neto iznosa socijalne pomoći koja treba da se isplati.
- 2.11. «Ministarstvo» znači Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu.

Član 3 **Šema socijalne pomoći**

- 3.1. Šema socijalne pomoći pruža novčanu pomoć porodicama u skladu sa kriterijumima predviđenim ovim zakonom i sredstvima koja Konsolidovani budžet Kosova dodeljuje za ovu namenu.
- 3.2. Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu (u daljem tekstu:Ministarstvo) je odredilo Centre za Socijalni Rad (u daljem tekstu:odgovarajući organi) za upravljanje šemom socijalne pomoći. Ministarstvo može odrediti i druge organe upravljanja šemom i da donosi zakonske propise o neposrednom upravljanju šemom.

Član 4 **Nefinansijski kriterijumi za sticanje prava na socijalnu pomoć**

- 4.1. Pravo na socijalnu pomoć stiču članovi porodica koji imaju stalno prebivalište na Kosovu, a uslovi za razvrstavanje porodica u jednu od sledećih kategorija su:

(a) Prva kategorija

Porodica čiji su svi članovi zavisni, shodno članu 2 tačka 7 ovog zakona, a nijedan od njih nije zaposlen.

(b) Druga kategorija

Porodica sa jednim članom koji je sposoban za rad i:

(i) sa najmanje jednim detetom ispod 5 godina života
ili

(ii) koja ima pod stalnim starateljstvom jedno siroče ispod 15 godina života.

Svi članovi porodice za obuhvatanje u drugoj kategoriji ili treba da budu zavisni prema definiciji iz člana 2.7. ovog zakona, ili registrovani kao nezaposleni u kancelarijama za zapošljavanje pri Ministarstvu za rad i socijalnu zaštitu.

4.2. Lica koja su navršila osamnaest (18) godina života i završila srednje obrazovanje smatraju se sposobnim za rad i u stanju da privređuju i ako budu nastavili redovno školovanje na univerzitetu ili neki program obuke.

4.3. Lica koja:

(a) stanuju, ili

(b) su u ustanovama zatvorenog tipa, kao što su psihijatrijske bolnice, starački domovi, religiozne institucije, rezidencijalne škole i zatvori

ne mogu koristiti socijalnu pomoć prema ovom zakonu.

Član 5

Finansijski kriterijumi za socijalnu pomoć

5.1. Pored zahteva iz člana 4 ovog zakona, odgovarajući organi će razmatrati i dodatne uslove za sticanje prava na socijalnu pomoć, predviđenim članom 5.

5.2. Za sticanje prava na socijalnu pomoć, podnosilac zahteva mora da ispunjava sledeće uslove:

a) Ako on ili ona raspolaže sredstvima ispod dozvoljenog limita. Ova ograničenja će se bliže razraditi administrativim upustvom (u daljem tekstu: uputstvo) Ministarstva

b) Ako on ili ona ima ukupne prihode ispod ukupnog mesečnog standardnog nivoa po porodici (nakon predviđenih umanjenja) propisanim članom 9. tačka 1.

5.3. Materijalna dobra mogu biti procenjiva ili neprocenjiva prilikom utvrđivanja imovinskog cenzusa kao uslova za sticanje prava na socijalnu zaštitu. Procenjiva materijalna dobra su ona dobra koja se uzimaju u obzir prilikom razmatranja njihovog prava na socijalnu pomoć. Neprocenjiva materijalna dobra su ona dobra koja se ne uzimaju u obzir prilikom razmatranja njihovog prava na socijalnu pomoć. Sva materijalna prava se smatraju procenljivim ako se ne definišu kao neprocenjiva.

Procenjiva materijalna dobra obuhvataju: ukupne isplate iz sistema ličnih penzija štednje (ako podignu uštedjevinu sa ziro racuna Trusta) shodno Uredbi 2001/35, druga primanja, privatni biznis (individualni ili porodični), svojina, pojedine vrste nepokretne imovine, zemljište i funkcionalna vozila kojima se može sticati dohodak. Uputstvom se bliže razrađuju vrste procenjivih materijalnih dobara i principi njihove procene. U mesecu kada se uzmu ukupna primanja, ona će se tretirati kao procenjivi prihod, za narednih meseca ova ukupna primanja tretira će se kao procenjiva materialna dobra.

- 5.4. Posedovanje ili pribavljanje koristi od pojedinih vrsta materijalnih dobara može diskvalifikovati porodicu od socijalne pomoći. Ta materijalna dobra definišu se uputstvom.
- 5.5. U neprocenjiva materijalna dobra spadaju: štedni ulozi članova porodice na individualnim računima kod Penzijske štedionice Kosova (kao što je utvrđeno članom 2.3 Uredbe 2001/35), iskorišćena svojina u mestoprebivališta, vozilo koje porodica koristi isključivo za svoje domaće potrebe, zemljište koje porodica koristi samo za domaću proizvodnju i potrošnju. Zemljište koje se delimično koristi za domaću proizvodnju tretiraće se kao procenjivo i neprocenjivo materijalno dobro na osnovu procenta iskorišćavanja za svaku pojedinu namenu. Uputstvo će precizirati površinu zemljišta koja se ne uračunava u imovinski cenzus.
- 5.6. Prilikom utvrđivanja imovinskog cenzusa ili visine socijalne pomoći prihodi se mogu tretirati kao procenjivi, i kao neprocenjivi. Svi prihodi smatraju se procenjivim, ako se uzimaju u obzir prilikom razmatranja njihovog prava na socijalnu pomoć. Neprocenjivim prihodima smatraju se svi prihodi koji se izuzimaju prilikom razmatranja prava na socijalnu pomoć. Sva materialna dobra smatraće se procenjivim ako se ne definišu kao neprocenjive.
- 5.7. Procenjivi prihodi obuhvataju: ostvareni i neostvareni prihodi, prihodi ugrađeni u robu, zakupnina, novčane doznake, isplaćeni dodaci članovima porodice prema Šemi o beneficijama invalida rata i njihovih srodnika koji su poginuli kao posledica oružanog sukoba na Kosovu, donete na osnovu Uredbe 2000/66, penzijska primanja iz sistema individualne penzijske štednje i dopunskih penzija bilo individualnih, bilo od poslodavca shodno Uredbi 2001/35, penzije van Kosova, druga primanja i razne vrste prihoda koji se bliže razrađuju Uputstvom.

Neprocenjiva materialna dobra obuhvataju: Osnovne penzije (kako je to definisano u Uredbi 2001/35 i Zakonom o metodologiji utvrđivanja osnovne penzije na Kosovu), Penziju za ograničenu sposobnost (kako je to definisano pod članom 2 tačkom 3 ovog zakona) neke opšte isplate, jednokratne isplate koje se daju porodicama koja steknu pravo na socialnu pomoć, kako se to definiše po ovom zakonu, prihodi za kućnu upotrebu za porodičnu konzumaciju, neke određene vrste kredita i finansijskih pomoći i druge vrste prihoda, kako se to precizira u Uputstvo.

- 5.8. Uputstvom se mogu utvrđivati umanjenja od procenjivih i neprocenjivih prihoda.
- 5.9. Ako je vrednost procenjivih porodičnih materijalnih dobara ispod uputstvom propisanog limita, odnosno ako su procenjivi mesečni prihodi porodice (nakon odgovarajućih umanjenja) ispod mesečne standardne norme shodno članu 9.1, sa finansijskog pogleda porodica stiče pravo na socijalnu pomoć.

Član 6

Zahtevi za socijalnu pomoć

- 6.1. Odgovarajući organi primaju pismene zahteve porodica koje smatraju da imaju pravo na socijalnu pomoć prema članu 4.1.(a) ili članu 4.1.(b). Jedna porodica nemože da podnese u istovremu zahtev za socijalnu pomoć u više organa . Porodica može da koristi socijalnu pomoć u isto vreme samo od jednog odgovarajućeg organa
- 6.2. Uz zahtev za socijalnu pomoć po osnovi ograničene sposobnosti člana/članova, porodica prilaže i uverenje lekarske komisije o zdravstvenom stanju člana/članova sa trajno ograničenim sposobnostima. Postupak za utvrđivanje stepena i vrste ograničene sposobnosti od strane lekarske komisije, propisaće se posebnim administrativnim uputstvom.
- 6.3. Postupak za podnošenje zahteva za socijalnu pomoć propisuje se administrativnim uputstvom koje izdaje Ministarstvo.

Član 7

Period korišćenja socijalne pomoći

- 7.1. Porodica koja je stekla pravo na socijalnu pomoć shodno članu 4. tačka 1. (a) za period od 6. meseci može koristiti tu pomoć ako ispunjava predviđene uslove, odnosno kriterijume u toku čitavog perioda. Posle isteka navedenog perioda porodica treba da podnese novi zahtev za produženje korišćenja socijalne pomoći.
- 7.2. Porodica koja je stekla pravo na socijalnu pomoć shodno članu 4.1.pod (b) za period od 6. meseca uživa pomoć ako ispunjava predviđene uslove/kriterijume i preduzima potrebne radnje za zapošljavanje prema zahtevu odgovarajućih organa u celom tom periodu. Odgovarajući organi zahtevaju dokaze o njihovim naporima za zapošljavanje. Učestalost dokaza utvrđuje se uputstvom Ministarstva. Nakon isteka navedenog perioda, porodica podnosi novi zahtev za socijalnu pomoć.

Član 8

Obaveza obaveštavanja

- 8.1. Odgovarajući organ je dužan da pismeno obavesti svakog tražioca socijalne pomoći o rezultatu razmotrenog zahteva u roku od 45. dana od dana prijema kompletiranog zahteva.
- 8.2. Porodica koja prima socijalnu pomoć dužna je da odmah obavesti odgovarajući organ o svakoj promeni okolnosti koje mogu uticati na njeno pravo na socijalnu pomoć.
- 8.3. Ministarstvo i drugi odgovarajući organ mogu ovlastiti pojedine službenike da izvrše pojedinačne ili sistematske kontrole kod porodica radi proveravanja podataka iznetih u njihovim zahtevima. Za takve kontrole i proveravanja, zahtevalac pomoći neće biti prethodno obavešten, ukoliko se to čini u toku dana.
- 8.4. Ovlašćenim službenicima iz čl. 8.3. izdaje se ovlašćenje za proveru zahteva, a ako se od njih traži, treba da pokažu ličnu kartu i deluju u okviru utvrđenih ovlašćenja.

Član 9

Obračun mesečnih isplata socijalne pomoći

9.1. Stepen mesečnih standarda za socijalnu pomoć određuje se po broju članova domaćinstva i broju bodova po članu kao što je u tabeli.

Broj članova porodice	Standardni mesečni iznos pomoći u bodovima
1	35
2	50
3	55
4	60
5	65
6	70
7 i više	75

Visinu vrednosti boda u eurima određuje Ministarstvo za privredu i financije u saradnji sa Ministarstvom za rad i socijalno staranje.

9.2. Visina mesečne socijalne pomoći koja se plaća porodici je «C», pri čemu se dobija obrazac

$$C = A - B$$

Gde je:

«A» bruto mesečna standardna visina socijalne pomoći koja se daje porodici prema broju članova, a

«B» procenjivi neto mesečni prihod porodice nakon odgovarajućih umanjenja.

Ako je bruto mesečna standardna visina jednaka neto procenjivom mesečnom prihodu, porodica stiče pravo na socijalnu pomoć, izuzev slučajeva utvrđenih članom 9. tačka 3 i članom 12.

Kad je bruto mesečni iznos veći od neto mesečnog prihoda, porodici pripada minimalna isplata od 10 evra mesečno.

9.3. Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu i Ministarstvo za finansije i privredu, u skladu sa zakonom o upravljanju javnim finansijama i knjigovodstvu, u predlogu ukupnog budžeta navedenih u članu 13 uključuju i jednokratne pomoći porodicama shodno članu 2. tačka 2 i zbog tog razloga, oni mogu da dolaze u obzir za plaćanja shodno članu 9.2. Postupak odobravanja ovih davanja propisuje Ministarstvo svojim uputstvom.

9.4. Porodice koje steknu pravo na socijalnu pomoć shodno ovom zakonu, isplatiće se retroaktivno od meseca kada su podneli kompletirani zahtev u odgovorajući organ.

Član 10

Novčane kazne zbog lažnog svedočenja i opstrukcije

- 10.1. Svako lice koje svesno daje neistinite podatke radi dobijanja socijalne pomoći prema sadašnjom zakonu, ili ne obaveštava odgovarajući organ o svakoj promeni okolnosti koje mogu uticati na njegovo pravo na socijalnu pomoć, dužan je da povрати iznos bezpravno primljenog novca. Jedno takvo lice platiće drugu sumu koja je jednaka sumi mesečne socijalne pomoći za jednu porodicu. Postupak vraćanja novca urediće se uputstvom Ministarstva.
- 10.2. Svakom licu koje namerno ometa zakonska ovlašćenja odgovarajućeg organa da proverí činjenice, navedene u zahtevu, odbiće se zahtev za socijalnu pomoć.

Član 11

Razmatranje zahteva

- 11.1. Tražilac pomoći koji smatra da je rešenje odgovarajućeg organa nepravedna, može uložiti pismenu žalbu direktoru organa kome je podneo zahtev za socijalnu pomoć. Takvu žalbu treba podneti najkasnije do 14 dana nakon primanja donete odluke. Odgovarajući organ će ponovo razmotriti žalbu i napisмено obavestiti podnosioca žalbe o novoj odluci, ne kasnije od 21 dan nakon dobijanja žalbe.
- 11.2. Tražilac pomoći koji nije zadovoljan rešenjem odgovarajućeg organa prema čl. 11.1 može uložiti pismenu žalbu Komisiji za žalbe koja deluje u okviru Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu. Žalba se podnosi najkasnije 14 dana od dana kada je obavešten o donetom rešenju prema članu 11.1. Komisija za žalbe dužna je da razmotri žalbu i pismeno obavesti podnosioca zahteva o donetom rešenju najkasnije 21 dan od dana prijema žalbe.
- 11.3. Tražilac koji je nezadovoljan rešenjem lekarske komisije ili rešenjem Komisije za žalbe (nakon ispitivanja zdravstvenog stanja člana porodice koji izjavljuje da je sa trajno ograničenim sposobnostima), ima pravo da shodno člana 11.2 podnese žalbu nadležnom sudu.

Član 12

Izuzetne potrebe

- 12.1. Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu može doneti odluku za zadovoljavanje ad-hoc i trenutnih izuzetnih potreba koje nisu predviđene postojećim zakonom. Izuzetnom potrebom, u smislu ovog zakona smatra se trenutna, jednokratna i posebna potreba ali ne i trajna. Ako se ista potreba pojavila ili postoji mogućnost da se pojavi u toku dvanaestomesečnog perioda, onda se ona neće podržati shodno ovom članu. Odgovarajući organi procenjuju i upravljaju takvu podršku. Postupak za ovu podršku će se razraditi administrativnim uputstvom Ministarstva. Porodica ili pojedinac može tražiti ovu podršku bez obzira da li je korisnik socialne pomoći ili ne. Porodica (pojedinac) može tražiti podmirenje posebnih potreba samo od jednog organa shodno članu 9. Porodica ili osoba ne može istovremeno tražiti materialnu podršku za istu potrebu u više od jedan odgovarajućih organa. Samo jedan član porodice može tražiti pomoć u bilo koje vreme.

12.2. Budžetom šeme socijalne pomoći iz člana 13 ovog zakona utvrdiće se i posebne isplate za izuzetne potrebe.

Član 13.

Upravljanje i finansiranje šeme

- 13.1. Prema ovom zakonu, šemom socijalne pomoći upravlja Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu. Vlada u roku od 60 dana, na osnovu sugestija Ministarstva za finansije i privredu i Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu, izdaje administrativne uputstva koje sadrže pravila koja mora poštovati Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu u upravljanju Šemom socijalne pomoći ustanovljene prema ovom zakonu. Ove administrativne uputstva moraju biti u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o upravljanju javnim finansijama i knjigovodstvu.
- 13.2. Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu i Ministarstvo za finansije i privredu, u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i knjigovodstvu, utvrđuju godišnji budžet Šeme socijalne pomoći.
- 13.3. Ministarstvo za finansije i privredu potvrđuje vladi Kosova svake godine, a najkasnije do prvog decembra, da su za tekuću godinu budžetom odobrena potrebna sredstva za isplatu socijalnih pomoći u standardnom bruto mesečnom iznosu. Ako Ministarstvo za finansije i privredu ne može utvrditi da li postoji zadovoljavajući fond za isplatu socijalnih pomoći u standardnom bruto mesečnom iznosu ono je dužno da Vladi podnosi na usvajanje obrazloženi predlog za obezbeđivanje dodatnog iznosa budžetskih sredstava koja ne treba da budu niža od iznosa iz tekuće godine.
- 13.4. Ministarstvo za finansije i privredu, zajedno sa Ministarstvom za rad i socijalnu zaštitu utvrđuju, svake godine, standardni bruto nivo socijalnih pomoći na osnovu raspoloživih podataka o mogućim korisnicima kao i mogućnosti konsolidovanog budžeta Kosova.

Član 14

Tajnost lične informacije

Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu i odgovarajući organi ne treba otkriti prikupljene podatke uživaoca Šeme socijalne pomoći nijednoj organizaciji ili organu, izuzev kada to ima za cilj otkrivanje prevare ili korupcije. U izuzetnim slučajevima informacija se može pokazati javnim organima radi dobijanja finansijskih i drugih pomoći i beneficija u naturi koje se pružaju članovima određene porodice. Ovi zahtevi se mogu uzeti u obzir kada postoji specifična statutarna osnova da posebna finansijska pomoć ili pomoć u naturi nije u suprotnosti sa opredeljenjima Šeme socijalne pomoći i kada efekat istih ne utiče na diskvalifikaciju porodice iz prava na socijalnu pomoć.

Član 15
Sprovođenje zakona

Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu može izdati administrativna uputstva za sprovođenje ovog zakona. Ova uputstva moraju biti u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o upravljanju javnim finansijama i knjigovodstvu i u skladu sa svakom administrativnom naredbom Vlade.

Član 16
Postojeći zakon

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje da važi svaki drugi zakon koji uređuje ovu materiju.

Član 17
Stupanje zakona na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu 4 meseca nakon usvajanja u Skupštini Kosova i proglašenja od strane SPGS.

Zakon br.2003/15
11.07.2003

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci